

„Po štyridsaťdňovom pôste, na tvárach úsmev noste.
Všetky strasti zabudnuté, k tomu trochu tradície,
nech veľkonočné sviatky z tváří odoženú všetky chmáry.
Veselú Veľkú noc,“ prajú pracovníci NOS Lučenec

Obľúbená tanečná súť až prilákala do synagógy mladé talenty z celého okresu

Regionálna súťažná postupová prehliadka moderného a módného (súčasného) tanca pod názvom Večer tanca má od nedele 24. marca 2024 svojich víťazov. V historickej synagóge zápolilo na tanečnom „parkete“ o postup do krajského kola množstvo kolektívov a jednotlivcov (*neprofesionálne*

tanečné zoskupenia a jednotlivci, ktorí nie sú členmi žiadnej z tanečných organizácií) v siedmich kategóriách. V absolútnom finále podujatia sa netrpezliví mladí účinkujúci čakajúci práve na ich úspech dozvedeli, že odborná porota pod vedením predsedníčky Mgr. Miroslavy Lendňakovej,

Mgr. Lenky Farkašovej DiS.art. a Zuzany Sekerešovej (všetky z Detvy) rozhodla o tom, že Pohár primátorky mesta a zároveň postup do krajského kola získala **Karin Šimko** (foto) zo Súkromnej základnej umeleckej školy, Novohradská 2 Lučenec, s choreografiou **Variácia Esmeralda** pod vedením Bc. Kristíny Bálint Markovej, DiS.art. Cenu za mesto Lučenec odovzdal viceprimátor Mgr. Pavol Baculík.

Pokračovanie na s. 2

A záverečná bodka v rámci vyhodnotenia VEČERA TANCA patrila jedenásťčlennému kolektívu (foto) zo Súkromnej umeleckej školy Opatová - Lučenec s choreografiou **The Jobs** pod vedením Moniky Kramcovej, DiS.art. Pohár Novohradského osvetového strediska, diplom a zlaté ocenenie odovzdal jeho riaditeľ Mgr. Stanislav Spišiak: „Veríme, že súťažnou prehliadkou sme umožnili konfrontáciu tvorivých prístupov práce jednotlivých kolektívov a choreografov a metodicky sme pomohli usmerniť vedúcich a súťažiacich formou rozborového seminára. Na záver by som chcel veľmi pekne poďakovať vám, deťom, ktoré sa modernému tancu venujete. Boli ste skvelé a úžasné, a preto vám od nás patrí veľký potlesk. Veľmi pekne ďakujem všetkým divákovi, ktorí dnes do synagógy prišli. Skvelým potleskom urobili vynikajúcu atmosféru. Samozrejme patrí naše poďakovanie nášmu porotcovskému triu, ako aj výbornému moderátorovi Štefanovi Chlebovi. Nemôžem však zabudnúť poďakovať za skvelú prácu mojim kolegom a zvučiarovi Petrovi Kalmárovi.“

VÝSLEDKY SÚŤAŽE

Ocenenie – zlato s priamym postupom na krajské kolo: Klasický tanec:

- Princzná so zlatou hviezdou na čele, SZUŠ Lučenec Opatová – Lučenec, vedúca: Monika Kramcová, DiS.art.

Open choreografie:

- Dune, SZUŠ Lučenec Opatová – Lučenec, vedúca: Monika Kramcová, DiS.art.

- Oh Susanna, SZUŠ Halič – Midi, vedúca: Mgr. Anna Lukáčová, DiS.art.

- People help the people, SZUŠ, Novohradská 2 Lučenec, vedúca: Bc. Kristína Bálint Marková, DiS.art.

- Wednesday, SZUŠ Lučenec Opatová – Lučenec, vedúca: Monika Kramcová, DiS.art.

Mažoretky:

- Mimoszemšťania, ZŠ s MŠ Radzovce, MINI – MAŽI. „K výnimočnosti tohtoročnej súťaže jednoznačne prispelo aj miesto konania. Priestory synagógy sú nielen úchvatné, ale majú aj perfektnú akustiku, ktorá bola doplnená skvelými svetelnými efektami. Organizátori boli nápomocní, nie je im čo vytknúť, sú to profesionáli a aj touto cestou im chceme vyjadriť vďaku za krásne podujatie. Deti si tu veľmi užili. My sme pricestovali zo ZŠ Radzovce s 20-timi tanečníkmi a s tromi choreografkami,“ prezradila choreografka a vedúca Tímea Mihalidesová.

Záver tanečnej show patril registrovaným tanečníkom (IDO, SUTTS, AmaS), účastníkom majstrovstiev sveta, majstrovstiev Slovenska z tanečných škôl Wanted Štefana Chleba z Lučenca a Zvolena (street dance, hip hop, locking house, dance choreo, freestyle) a úspešným semifinálom z M-SR 2024, účastníkom majstrovstiev sveta v kategórii mládež v latinskoamerických tancoch Tomášovi Tokárovi so Sofiou Vinčezovou a bronzovým medailistom z M-SR 2024 Petrovi Brhlíkovi s Ninou Sikelovou z tanečnej školy Dance Attack Lučenec.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia. Regionálna postupová súťaž sa uskutočnila s finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja.

Text: Ján Šnúrik
Foto: Gertrúda Kalmárová, Jana Cerovská

V SÚŤAŽI ROK V METROPOLE JUHU UŽ POZNÁME NAJLEPŠÍCH FOTOGRAFOV

Zadný rad zľava: Dávid Koronci, Dominika Jackuliaková, Ján Fehérpataky, Stanislav Spišiak, Pavol Baculík. Predný rad: Stanislav Spišiak st., Ingrid Miklášová, Daniela Anna Korimová. Text a foto: Ján Šnúrik

Novohradské osvetové stredisko, mesto Lučenec a LUKUS vyhlásili v roku 2023 výzvu neprofesionálnym fotografom pôsobiacim v Lučenci i v regióne, aby objektívom zachytávali každý mesiac atmosféru, architektúru, udalosti a život nášho mesta. Prihlásení autori pravidelne raz za mesiac zasielali organizátorom svoje zhotovené fotografie. Priebežne si ich čitatelia mohli pozrieť v 12 vydaniach Mestských novín. Stoštyridsaťštyri zverejnených fotografií dvanástich autorov bolo následne zaradených do súťaže ROK V METROPOLE JUHU a vo februári roku 2024 boli vyhodnotené odbornou trojčlennou porotou v zložení: Katarína Gáliková, PhD., Mgr. art. Dominika Jackuliaková a Mgr. art. Dávid Koronci. Porota vyzdvihla prístup autorov k zadaniu a vybrala trojicu fotografií z jednotlivých mesiacov.

Samotné ocenenie a oznámenie výsledkov sa uskutočnilo v piatok **22. marca 2024 na Radničnom námestí v Lučenci**. Špeciálne uznanie za kreatívny prístup k téme si prevzala **Mgr. Ingrid Miklášová**. Ďalší traja fotografi **Daniela Anna Korimová, Ján Fehérpataky, Stanislav Spišiak st.** boli riaditeľom NOS Mgr. Stanislavom Spišiakom a viceprimátorom mesta Mgr. Pavlom Baculíkom odmenení ocenením a finančným ohodnotením. Odborná porota vyzdvihla prístup autorov k zadaniu a vybrala trojicu fotografií z jednotlivých mesiacov

Povedali po oznámení výsledkov Ján Fehérpataky (38-ročný Lučenčan): „Som milo prekvapený, že ma členovia poroty zaradili medzi najlepšiu štvorku fotografov. Ja som typ, ktorý nosí foťák, maličký kompakť stále vo vrecku a stále som pripravený na niečo pekné. Väčšinou fotím pri prechádzke mestom. Najviac sa mi páči nočný Lučenec, osvetlenie lúčov, silueta a často sa hrám s expozíciou.“

Daniela Anna Korimová (24-ročná študentka Akadémie umenia v Banskej Bystrici - režia dokumentárneho filmu): „Ja som sa hlavne chcela do súťaže zapojiť, keďže je to pre naše mesto novinka.

Samozrejme som spokojná, že ma dnes ocenili, pretože je to niečo, čo vidím, že moja práca má zmysel a že môžem v tom pokračovať aj naďalej. Chcela som zachytiť hlavne, čo je pre Lučenec špeciálne a jedinečné.“

Mgr. Ingrid Miklášová (prekladateľka a tlmočnica): „Veľmi sa mi páčilo, že Novohradské osvetové stredisko vyhlásilo túto súťaž. Mám úprimný a vrúcny vzťah k mestu Lučenec, a preto som sa rozhodla, že sa do súťaže prihlásim. Som štvrtá generácia, ktorá žije v Lučenci. Považujem sa za čisto amatérsku fotografku, ale jednoznačne ma fotografovanie fascinuje, zbožňujem to, milujem to.“

Mgr. Stanislav Spišiak st. (76-ročný fotograf, hudobník, bývalý stredoškolský učiteľ): „Pretože som fotograf z tohto mesta, tak rád fotím Lučenec a prírodu. Keď má človek otvorené oči, tak vždy má čo fotiť. Narodil som sa síce v Rimavskej Sobote, ale v Lučenci žijem 76 rokov a je mi ľúto, že niektoré krásne budovy zbúrali, napríklad kaviareň, ktorá sídlila na hlavnej ulici, neskôr tam bola knižnica. Ale na druhej strane vidím, že sa Lučenec rozvíja.“

<https://www.facebook.com/novohradskaosveta>

O nasledovníkov ľudového folklóru sa v regióne už nemusíme báť

Naposledy sme sa o tom mohli presvedčiť v sobotu 16. marca 2024 v kine Apollo, kedy Novohradské osvetové stredisko (NOS) – kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja – zorganizovalo postupovú regionálnu súťažnú prehliadku hudobného folklóru detí z okresov Lučenec a Poltár pod názvom **Vidiečanova Habovka 2024**.

Po slávnostnom otvorení riaditeľom NOS Mgr. Stanislavom Spišiakom nasledoval bohatý program s účinkujúcimi z detského folklórneho súboru Lykovček z Revúcej a Mladí heligonkári z Novohradu predviedli zmes podpolianskych a novohradských piesní. V rámci programu vystúpila žiacka ľudová hudba Súkromnej základnej umeleckej školy Lučenec – Opatová, detská spevácka skupina Krpčky z Filákov, detská spevácka skupina Kukučky z Poltára, detská spevácka skupina Málinček z Málinca, detská spevácka skupina Jánošík z Filákov. Na pódiu pod svetlami reflektorov sa predstavila vo viacerých vstupoch ľudová hudba Petra Fizoľu z Kokavy nad Rimavicou. Program ešte v ten istý deň doplnil aj workshop pre deti pod vedením etnomuzikologičky, pedagogičky, folkloristky, speváčky ľudových piesní **Mgr. Tatiany Salajovej** z Banskej Bystrice.

„Pre deti do 16 rokov sme pripravili súťaž v štyroch kategóriách: ľudové hudby, spevácke skupiny, sólisti speváci a spevácke duá, sólisti inštrumentalisti. Hlavným cieľom súťaže je podporovať a rozvíjať poznanie hudobného folklóru, vzťah k tradičnej ľudovej kultúre, štýlo-

vé interpretačné schopnosti muzikantov a spevákov. Chceme objavovať nové spevácke a muzikantské talenty v oblasti interpretácie ľudovej hudby, čo sa nám aj podarilo. Na pódiu sa v sobotu predstavilo 148 účinkujúcich,“ povedal hlavný organizátor podujatia **Bc. Milan Gabera**, odborný kultúrno-osvetový pracovník Novohradského osvetového strediska v Lučenci.

VÝSLEDKY SÚŤAŽE

Zlaté pásmo s priamym postupom na krajské kolo súťaže hudobného folklóru si vybojoval v I. kategórii sólistov inštrumentalistov heligonkár **Ján Malček** z Buzitky a **zlaté pásmo** s návrhom na postup **Lukáš Janšto**, heligonkár z Haliče.

V II. kategórii – sólisti speváci, spevácke duá dominovala Lučenčanka **Sophia Leicherová** (doprovod – heligónka Milan Gabera ml. z Lučenca), ktorá získala od poroty ocenenie **zlaté pásmo s priamym postupom**. A z návrhu na postup sa tešila **Eva Salvová** z Ozdína (doprovod – Milan Gabera ml. z Lučenca). Porota v nabitej konkurencii napokon rozhodla návrhom na postup aj pre **Viktóriu Klinčokovú** z Turičiek s doprovodom na heligónke Jána Malčeka z Buzitky. Všetci traja získali **zlaté pásmo**.

Vo IV. kategórii – spevácke skupiny najviac zaujala **detská spevácka skupina Malý Dubkáčik z Buzitky**, zaradená do DFS Malý Dubkáčik. Skupina zároveň získala **zlaté pásmo** s návrhom na postup.

Krajské kolo celoslovenskej súťaže Vidiečanova Habovka 2024 sa bude konať 27. apríla 2024 v Mestskom kultúrnom stredisku vo Veľkom Krtíši.

Odborná porota pracovala pod vedením predsedníčky **Mgr. Tatiany Salajovej**, riaditeľky Stredoslovenského osvetového strediska v Banskej Bystrici spoločne s hudobníkom inštru-

mentálnej hudby, pedagógom a folkloristom **Doc. Ing. Karolom Kočíkom, CSc.** zo Zvolena. Porotcovské trio doplnil taktiež hudobník inštrumentálnej hudby a folklorista z Rožňavy **Ing. Ondrej Hlaváč**. Podujatie moderovala **Laura Gaberová** z Lučenca.

Vyhlasovateľom a odborným garantom je Národné osvetové centrum. Podujatie tradičnej ľudovej kultúry zorganizovalo Novohradské osvetové stredisko s finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja a Národného osvetového centra.

Viete, čo je Vidiečanova Habovka?

Je to celoštátna postupová súťaž a prehliadka hudobného folklóru detí a dospelých. Súťaž je vrcholným podujatím svojho druhu na Slovensku a uskutočňuje sa od roku 1976, v minulosti napríklad pod názvami Celoslovenský festival ľudových hudieb a spevákov ľudových piesní (1977), Celoslovenský festival detských ľudových hudieb a spevákov ľudových piesní (1976, 1978), Celoslovenská súťažná prehliadka ľudovej hudby (1988), Detský festival ľudovej hudby (1998) a od roku 2009 ako Vidiečanova Habovka.

Text: Ján Šnúrik,

Foto: Jana Cerovská, Gertrúda Kalmárová

Divadelník Árpi Szabó oslavuje osemdesiatku

Stredoškolský učiteľ, kultúrno-osvetový pracovník, ochotnícky herec a režisér Mgr. Árpád Szabó sa narodil 25. 3. 1944 v Lučenci. Základné vzdelanie získal v rodnom meste, kde absolvoval aj stredoškolské štúdium, maturoval v triede Júliusa Bechera. V r. 1961 – 64 študoval na Pedagogickom inštitúte v Banskej Bystrici a v r. 1987 – 92 na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici (ŠPZ). Celý život pracoval v školstve a kultúre vo svojom rodnom meste. Bol vychovávateľom v ZŤS, vedúcim oddelenia záujmovo-umeleckej činnosti na Okresnom osvetovom stredisku, vychovávateľom pri SOU stavebnom, vedúcim Závodného klubu Poľana. Zastával funkciu riaditeľa SOU textilného, bol odborným pracovníkom pre umelecké slovo na OOS, pôsobil ako riaditeľ Mestského kultúrneho strediska, neskôr ako odborný pracovník MsKS. Desiat rokov bol riaditeľom Centra voľného času Magnet. Od r. 2004 žije a tvorí v Lučenci už ako dôchodca.

Árpi, ako si spomínaš na svoje divadelné začiatky?

Samozrejme len v dobrom. Stal som sa členom divadelného ochotníckeho súboru (DOS) Timrava v Lučenci – najlepšieho súboru v republike, bola to radosť i pýcha. Mojm hereckým debutom bola rola rytiera Gejzu vo veselohre Petra Zvona Taneč nad plačom, v réžii Daniela Gallaya, na scéne Ľubomíra Mišúta. Prvá premiéra sa konala 11. 4. 1968 v Dome kultúry Európa v Lučenci a druhá o 31 rokov neskôr 6. 5. 1998 už pod mojím režijným nastudovaním. S mladými aj so skúsenými ochotníkmi sme túto úžasnú hru predviedli na Zochovej divadelnej Revúcej, kde náš súbor skončil na druhom mieste. Jožko Rákoš v role grófa Richarda dostal cenu za najlepší mužský herecký výkon. Naša mladá herečka Silvia Čiefová (v súčasnosti Golianová) za rolu markízy Silvie získala ocenenie za najlepší ženský herecký výkon. V tom čase zrušil Osvetový ústav v Bratislave kvalitatívne kategórie divadelných súborov C, B, A, čo nám bratia Česi závideli. Každá kategória mala svoje finálne centrum v inom meste. C kategória v Šuranoch, B v Liptovskom Mikuláši, A v Spišskej Novej Vsi. V tom čase sme boli v kategórii B, kde vyhralo Brezno. V roku 1972 bola činnosť súboru prerušená, polovici členov súboru zakázali činnosť z politických dôvodov, druhá

polovica zo solidarity k svojim kolegom odmietla ďalej hrať. Činnosť súboru sa obnovila až v r. 1987 Chmelkovou dramatiizáciou novely B. S. Timravy Hrdinovia v réžii Františka Zboraya (tiež na základe politického rozhodnutia). Predstavenie sa vydarilo, v ďalších hrách sa základňa menila a rozširovala. S touto hrou sme sa predstavili aj u našich krajanov v dedinke Nézsa (Maďarsko).

S ktorými divadelnými súbormi si v Lučenci spolupracoval? Spomeň si, prosím, na niektoré tituly, ktoré si s ochotníkmi nastudoval.

S niektorými súbormi som spolupracoval, niektoré som založil. Pracoval som na mnohých dielach, spolupracoval s mnohými výnimočnými ľuďmi, napr. so Štefanom Csákom. Pre ilustráciu spomeniem súbory: Timrava, ADŠ Katarzis, MONO divadlo, Divadlo poézie na križovatke, neskôr Piate koleso, Detské divadelné štúdio, Divadlo SOU textilné... Potom sme robili divadlá pre zimné radovánky, spolupracoval som s Divadlom Józsefa Kármána v Lučenci, Divadlom Centra voľného času Lučenec MAGNET. Okrem divadelných hier sme sa zapojili aj do celoštátnej súťaže CVC „Mliekostroj“, kde sme trikrát za sebou vyhrali prvú cenu a raz druhú.

S DOS Timrava sme sa zúčastnili 28. 5. 2009 na festivale Spolu na javisku aj mimo neho v meste Sarvaš (Maďarsko), kde sme sa predstavili s hrou Osvalda Zahradníka Azyl. Dňa 24. 3. 1994 sme na motívy hry Karla Horáka Evanjelium na dni sviatočné uviedli EVANJELIUM NIE NA DNI SVIATOČNÉ. Ôsmi sme stvárnil 30 postáv. Napriek tomu sme vyhrali v Liptovskom Mikuláši na celoslovenskej prehliadke a postúpili na Scénickú žatvu, kde Miroslav Sekula získal cenu za najlepší herecký výkon. Celkovo to bolo 41 hier a na všetky mám krásne spomienky. ADŠ Katarzis – Grigorij Gorin „Zabudnúť na Herostrata“ v réžii Vladimíra Sadíleka bola prvá hra hraná v trojstrannej aréne, diváci sedeli na javisku (scéna Dušan Krnáč). Získali sme Stanislavského pohár na prehliadke v Liptovskom Mikuláši (ostatní stavali scénu, my sme museli javisko). Titulnú postavu Herostrata som hral ja. Z ďalších si zaslúži pozornosť monodivadlo – herec Ján Bobál, scéna Dušan Krnáč, réžia ja. Malá zem, 225 dní a nocí – víťaz celoštátnej súťaže knižnic na Slovensku. Mali sme 168 repríz a prvý raz sme dostali aj dáke peniaze, dali nám 30 Kčs za stavenie scény, 30 Kčs za predstavenia a 30 Kčs za rozoberanie scény. Divadlo poézie Na križovatke malo 10 premiér, väčšinou v mojej réžii. V lučenskom altánku sme uviedli pásmo z Majakovského veršov pod názvom Požiar srdca. S montážou poézie Bez vizitky sme sa zúčastnili na celoslovenskej prehliadke divadiel poézie v Leviciach. Piate koleso – B. Candras „Plnou parou“ účasť na 30. ročníku Hviezdoslavovho Kubína (HK). V r. 1964 sme s pásmom poézie boli na I. Štúrovom Zvolene, ďalším bolo pásmo černošskej poézie Ja tiež som Amerika.

Pokračovanie na s. 5

Osvald Zahradník: Zurábaja alebo Epítaf pre živého (2014)

– účinkujúci predstavenia, Árpád Szabó stojí v treťom rade tretí sprava.

Alberti Milan

Na druhom Štúrovom Zvolene, kde sme vystupovali s pásmom poézie Perpetuum mobile, som získal cenu za réžiu. Zúčastnili sme sa na krajskej súťaži divadiel poézie v Banskej Bystrici Sládkovičova Radvaň s predstavením Deus ex machina a postúpili na celoštátnu súťaž HK. V noci pred odchodom sme dostali telegram, že zrušili našu účasť v súťaži. Škoda, že nás tam nepustili, určite by sme boli vyhrali. Keďže náš súbor sa vlastne po Kubíne rozpadol, tak pásmo poézie Opravovňa Bohov uviedol a režíroval Ivan Vojtek v Štúdiu Divadla Andreja Bagara v Nitre.

Spomedzi ochotníckych hercov sa víacerí z nich vďaka tebe stali profesionálnymi hercami. Môžeš nám ich trochu predstaviť?

Naši mladí profíci: Norina Bobrovská – Lipová, Lýdia Ragačová, Ivan Vojtek st., Peter Kováč, Jozef Švoňavský, Pavol Višňovský, Dušan Krnáč, Vlado Sadílek, Peter Jankú, Katka Hicingerová, Noro Šáro, Kristína Sihelská, Jaro Szabó, Lukáš Pelč, Peter Golian. Z maďarského súboru: Eva Tóthová, Gábor Erdélyi. Staršie ročníky – držiteľia Tylovho odznaku: Pavel Karas, Daniel Gallay, Ondrej Gábor, Pavel Spišiak, Milka Ľuptáková-Nociarová ...Ocenenia súboru Timrava – viacnásobný víťaz Jiráskovho Hronova, Laureát R.U.T., za dlhoročnú systematickú a činorodú prácu – vyznamenanie prezidenta. Mnohí z hercov dostali ponuku hrať v profesionálnych divadlách. Súbor viackrát hral na doskách divadiel v Bratislave a Prahe. Od r. 1963 sa súbor stal členom stálej divadelnej scény.

Árpád Szabó s autorom článku Františkom Mihályom vo svojom súkromí.

Mohol by si našim čitateľom priblížiť nejakú komickú situáciu, ktorá ti v priebehu rokov utkvela v pamäti?

Komických príhod sa za tie roky sa udialo veľmi veľa, niektoré sú už v dnešnej dobe pre mladú generáciu takmer nepochopiteľné. Uvediem len jednu scénu z hry Salto Mortale (1990), kde sme používali skladačie stoličky. Pišta Tóth si vzal stoličku, otvoril ju, chcel si na ňu sadnúť, no dopadol tak, že stolička sa náhle zatvorila. Žiaľ, pri tomto úkone sa poranil na veľmi chýlostivom mieste. Spoluúčinkujúci to zbadali a ihneď mu pomohli. Rolu však dohral s trocha zmeneným hláskom. Obecenstvo ho odmenilo potleskom na otvorenej scéne.

Ako herec si účinkoval aj v niekoľkých slovenských celovečerných filmoch...

Áno, v slovenských aj maďarských. Vo filme Šiesta veta (1986) som hral a zároveň robil tlmočníka. Mal som na starosti predstaviteľku B. S. Timravy – maďarskú herečku. Vyberali sme hercov z miestnych ochotníkov (v podstate sme hrali celá rodina), miesta, kde sa bude hrať, kulisy. S týmto filmom mám veľmi zaujímavé zážitky, niektoré dosť pikantné – nepublikovateľné. Veľmi nás zamestnala scéna, kde bolo treba natočiť poveru, podľa ktorej, keď chlap kúpi pole, najskôr má cez toto pole ťahať nahú ženu. Podarilo sa nám získať miestnu slečnu, ale najprv sme jej museli poliať na dodanie odvahy, až potom sa scéna vydarila. Z ďalších filmov môžem uviesť – Princ Bajaja (1971), Ochotnícka odyssea (1981), Štúrovci (1989).

Získal si za svoju hereckú a režisérsku činnosť aj nejaké ocenenia?

Môžem niektoré spomenúť: Cena VÚC Banská Bystrica Kvet kultúry a umenia (2008), Cena primátora mesta Lučenec (2009), Čestné uznanie za činnosť v oblasti kultúry, za rozvoj ochotníckeho divadla, za dlhoročnú aktívnu činnosť a tvorivý prínos v oblasti kultúry, šírenie dobrého mena mesta Lučenec (2013), ocenenie Palárikova Raková (2014) a i.

Ako bude vyzerat' oslava tvojej osemdesiatky?

Určite to oslávim v kruhu svojej rodiny, v podstate sa nechám prekvapiť. Rodinné stretnutia sú pre mňa vždy úžasné, teším sa hlavne z úspechov mojich vnukov, ktorí sú vynikajúci hudobníci. Tak trochu pokračujú v mojej línii – kultúre. Prezradím svoje tajné želanie, bol by som rád, keby mi zahrali so synovou kapelou tak ako na mojej 70-ke.

Text: PhDr. František Mihály, DiS. art.

Poviem ti príbeh

Dvadsaťdva recitátorov dňa 28. februára 2024 na okresnom kole 29. ročníka súťaže Šaliensky Matko prezentovalo prednes slovenských povestí od ľubovľného autora. Cieľom podujatia v Dome Matice slovenskej v Lučenci bolo vytvoriť deťom priestor na rozvoj ich tvorivých schopností a pomôcť im nadviazať kontakty a blízke vzťahy s tvorbou J. C. Hronského.

Tradičného organizovania súťaže sa v rámci okresu Lučenec s vervou ujali matičiari pod vedením riaditeľky Domu Matice slovenskej Lučenec Jany Vittekovej a predsedníčky miestneho odboru Matice slovenskej Elišky Lörinczovej.

Dobrou správou je, že prednášajúci si vybrali rôznorodé texty, zazneli aj povesti lučenskej autorky Hany Koškovej. Tri vekové kategórie žiakov základných škôl hodnotila odborná porota v zložení: Renáta Libiaková Peržefová, Milada Bolyošová, Marta Segéňová.

Výsledky okresného kola Šaliensky Matko v Lučenci:

- I. kategória (žiaci 2. – 3. ročníka ZŠ):
 1. miesto Zoja Račková, 2. Lucia Gombalová, 3. Benjámín Belko
- II. kategória (žiaci 4. – 5. ročníka ZŠ):
 1. Stella Vojteková, 2. Adam Ružinský, 3. Patrícia Paučová
- III. kategória (žiaci 6. – 7. ročníka ZŠ):
 1. Natália Polomská, 2. Tamara Plašienková, 3. Vanesa Goldschalcerová

V každej vekovej kategórii boli odmenení knižnou cenou a diplomom traja najúspešnejší, avšak nik neodišiel na prázdno. Recitátorom boli odovzdané spomienkové nálepky a sladkosti, pochutili si na ovocí. Víťazi jednotlivých kategórií postúpili na krajské kolo súťaže Šaliensky Matko do Banskej Bystrice, kde budú reprezentovať v umeleckom prednese náš Novohrad.

Podakovanie

Za prípravu súťažiacich patrí podakovanie rodičom, pedagógom a v neposlednom rade samotným deťom, ktoré pútavo prerozprávali vybrané príbehy.

Text: Ján Šnúrik

Foto: Eliška Lörinczová

„Maratón“ v poézii a próze absolvovalo na Hviezdoslavovom Kubíne 91 recitátorov

Na okresnom kole 70. ročníka celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky v umeleckom prednese poézie a prózy Hviezdoslavov Kubín 2024, ktoré usporiadalo Novohradské osvetové stredisko Lučenec v troch termínoch, recitovalo 91 chlapcov a dievčat.

Dňa 13. marca 2024 prebiehal umelecký prednes detí základných škôl prvej kategórie, následne o deň neskôr 14. marca recitovali žiaci druhej a tretej kategórie a záver okresného kola patril študentom v štvrtej kategórii. Súťaže sa uskutočnili v malej sále Novohradského osvetového strediska, kde mohli účastníci zažiť pravú atmosféru vystupovania pred obecnstvom na divadelnom pódium. Keďže v tretej kategórii žiakov základných škôl bolo najviac recitátorov, organizátori ich rozdelili do dvoch skupín. Jedna absolvovala súťaž už v spomínanej sále NOS a tá druhá sa konala v priestoroch Novohradskej knižnice. Prednesy počas trojdňového súťažného maratónu hodnotila odborná porota v zložení: Mgr. art. Cyril Páriš, Mgr. Arpád Szabó, Jarmila Siváková (I. kategória), Mgr. art. Cyril Páriš, Mgr. Arpád Szabó, Jarmila Siváková (II. kategória), PhDr. Ľubomír Šarik, Mgr. art. Silvia Svákusová, Mgr. Dušan Krnáč (III. kategória), Mgr. art. Cyril Páriš, MUDr. Lenka Ladošová, Jarmila Siváková (IV. kategória).

VÝSLEDKY SÚŤAŽE

I. kategória – poézia (všetci s postupom do regionálneho kola)

1. miesto Zoja Kurčík – Kôň v meste (Daniel Hevier), ZŠ M. R. Štefánika, Haličská cesta 8 Lučenec
2. Abigail Janitorová – Romantika (Valentín Šefčík), Súkromná ZŠ, B. Němcovej Lučenec

a Nina Mániková – O dvanástej komnate (Milan Rúfus), ZŠ Mýtna
3. Timea Jamnická – Ďuro – Truľo (Ján Navrátil), ZŠ s MŠ Hany Ponickéj Halič a Milan Kočiš – Gustík (Krista Bendová), Cirkevná ZŠ J. Bosca Lučenec

I. kategória – próza (všetci s postupom do regionálneho kola)

1. Franco David Malček – Keď som bol malý (Klára Jarunková), ZŠ Školská Filakovo
2. Oliver Kanát – Ako sme chytali muchy (Peter Karpinský), ZŠ Rapovce a Nina Poprádiová – Pipi Dlhá Pančucha (Astrid Lindgrenová), ZŠ Divín
3. Il'ja Surový – Namyslené vajce (Václav Šuplata), ZŠ M. R. Štefánika, Haličská cesta 8 Lučenec

II. kategória – poézia (všetci s postupom do regionálneho kola)

1. Lena Udvardyová – Ako sa Pišta zaľúbil (Valentín Šefčík), ZŠ s MŠ Hany Ponickéj Halič
2. Ema Nôtová – Neviditeľné auto (Miroslav Válek), ZŠ Haličská cesta 7 Lučenec
3. Patrícia Danko Murárová – Žltá falia (Ján Botto), Súkromné gymnázium Lučenec

II. kategória – próza (všetci s postupom do regionálneho kola)

1. Hana Buzásiová – Milý denníček, tak to nevyšlo! (Jim Benton), ZŠ Školská Filakovo
2. Nela Euptáková – Byť iný nie je zlé (Mária Ngová), ZŠ Haličská cesta 7 Lučenec a Stanislav Žolka – Zločin v šatníku (Viliam Klimáček), ZŠ Farská lúka Filakovo
3. Nina Machalová – Experiment s dotykmi (Zuzana Štelbaská), ZŠ Školská Filakovo a Jakub Golian – Ako som bol unesený (Viktória

Laurent Škrabalová), ZŠ L. Novomeského Lučenec

III. kategória – poézia (všetci s postupom do regionálneho kola)

1. Nina Zdechovanová – Pecko sprostáčik (Milan Rúfus), Gymnázium B. S. Timravy Lučenec
2. Natália Tokárová – Oči (Ján Smrek), Cirkevná ZŠ J. Bosca Lučenec
3. Doroťa Bartková – Krídla (Ivan Drač), Cirkevná ZUŠ Lučenec a Kamila Rácová – Či jesto pravda na svete (Milan Rúfus), Súkromná ZŠ s MŠ DSA Lučenec

III. kategória – próza (všetci s postupom do regionálneho kola)

1. Filip Korim – Strom, ktorý dáva (Shel Silverstein), Cirkevná ZŠ J. Bosca Lučenec
2. Alica Bartková – Matika, stres, zaľúbenie (Zimmermann, Zimmermannová), Cirkevná ZŠ J. Bosca Lučenec a Lesia Belková – Sedem smrtí Evelyn Harcastlovej (Stuart Turton), ZŠ Haličská 7 Lučenec
3. Alexandra Koristeková – Bojovníčka (Gabriela Magalová), Gymnázium B. S. Timravy Lučenec

a Ervín Dárius Kasza – Nezbláznisa, mamička! (Gabriela Futová), ZŠ Školská Filakovo

IV. kategória – poézia (všetci s postupom do regionálneho kola)

1. Daniela Blahútová – Anča (P. O. Hviezdoslav), SOŠ pedagogická Lučenec
2. Maxim Ličko – Lucijný stolček (Ján Botto), Stredná zdravotnícka škola Lučenec

3. Natália Malčeková – Žart (Kováč Mikuláš), Gymnázium B. S. Timravy Lučenec a Michaela Roháčová – Zlatá muzika (Milan Rúfus), SOŠ pedagogická Lučenec

IV. kategória – próza (všetci s postupom do regionálneho kola)

1. Sabina Gubová – Cica (Veronika Homolová Tóthová)
2. Michal Šarkan – Slávna päťka (Blinton Enid)
3. Emily Šťavinová – Idylka (Marcela Jiríčková) a Alexandra Návajová – Šťastná náhoda (Irina Semina), všetci SOŠ pedagogická Lučenec

V rámci súťaží jednotlivých kategórií absolvovali recitátori s členmi poroty workshopy a rozborové semináre.

Recitátorom blahoželáme a postupujúcim držíme palce v regionálnom kole 70. ročníka Hviezdoslavovho Kubína, ktoré sa uskutoční 11. apríla 2024 v Lučenci.

Vyhlasovateľom, odborným garantom a hlavným finančným partnerom súťaže je Národné osvetové centrum z poverenia Ministerstva kultúry SR a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Poznámka

Fotogalérie zo všetkých kategórií sú zverejnené na facebookovej stránke: Novohradské osvetové stredisko

Text: Ján Šnúrik

Foto: Jana Cerovská, Ján Šnúrik

Súťaž v umeleckom prednese charakterizovala výborná umelecká úroveň

Výborná umelecká úroveň 36 mladých recitátorov charakterizovala okresné kolo 70. ročníka celoštátnej postupovej súťažnej prehliadky v umeleckom prednese poézie a prózy Hviezdoslavov Kubín, ktoré 12. marca 2024 usporiadalo v Kultúrnom dome v Poltári Novohradské osvetové stredisko Lučenec – kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja v spolupráci s mestom Poltár a Základnou školou Školská 3 Poltár. Odborná porota v zložení predseda Mgr. art. Cyril Páriš, členovia MUDr. Lenka Ladošová, Jarmila Siváková udelila v jednotlivých kategóriách celkovo 18 ocenení.

VÝSLEDKY SÚŤAŽÍ PREDNES POÉZIE

I. kategória:

1. miesto Miroslava Garajová/priamy postup - Romantika (Valentín Šefčík), ZŠ Školská 3 Poltár
2. Alan Slavkovský/návrh na postup - Veľké myšlienky malého človeka (Daniel Hevier), ZŠ Slobody 2 Poltár
3. Gabriela Podhorová/návrh na postup – O vybraných slovách (Jana Pavlíková), ZŠ Málinec

II. kategória:

1. Michaela Petriková/priamy postup – O poklade (Zdenka Laciková), ZŠ Málinec
2. Nela Oláhová/návrh na postup – Škola v dobe kamennej (Daniel Hevier), ZŠ Školská 3 Poltár
3. Lukáš Čertík – O troch grošoch (Milan Rúfus), ZŠ Slobody 2 Poltár

III. kategória:

1. Nela Ridžoňová/priamy postup – Poludnica (Karel Jaromír Erben), ZŠ Slobody 2 Poltár
2. Nina Malčeková/návrh na postup - Pár-nepár (Lýdia Vadkerti-Gavorníková), ZŠ s MŠ Kalinovo
3. Viktória Matúšková – Čas (Valentín Šefčík), ZŠ s MŠ Kalinovo

I. kategória:

1. Katarína Račková/priamy postup – Živý plot (Daniel Hevier), ZŠ Školská 3 Poltár
2. Emma Beracková/návrh na postup – Ráno s morskými prasiatami (Usch Luhn), ZŠ s MŠ Kalinovo

3. Margaréta Melicherová/návrh na postup – Operácia Orech (Andrea Gregušová), ZŠ Slobody 2 Poltár

II. kategória:

1. Katarína Malčeková/priamy postup – Ako dotyk hviezdnej dúhy (Zuzana Kubašáková), ZŠ Slobody 2 Poltár
2. Matúš Kubelka/návrh na postup – Emilov šťastný deň (Katarína Švecová), ZŠ Školská 3 Poltár
3. Jakub Šimon/návrh na postup – Lož má sovie nohy (Marta Hlušíková), ZŠ Slobody 2 Poltár

III. kategória:

1. Lukáš Oláh/priamy postup – Vlado (Vladislava Plančíková), ZŠ s MŠ Kokava nad Rimavicou
2. Martina Babicová/návrh na postup – Matika (Zimmerman, Zimmermanová), ZŠ s MŠ Kalinovo
3. Daniel Grom/návrh na postup – Inak, ja som Jožo (Danica Kučerová), ZŠ s MŠ Kalinovo

„Celkovú umeleckú úroveň hodnotíme ako výbornú. Oceňujeme výber textu, ktorý reflektoval možnosti a potreby recitátorov. V mnohých prípadoch sme zaznamenali originálny, emocionálny či výchovno-vzdelávací vplyv textu tak na recitátorov, ako aj na poslucháčov. Recitátori mali sebaistý prejav, dobrú výslovnosť, rozumeli logike textu a správne využívali časové, silové aj tónové modulácie v umeleckej interpretácii.

Celkovo sa najvýraznejšími recitačnými schopnosťami prezentovala III. kategória. Osobitú pozornosť poroty i publika si svojím sugestívnym umeleckým vystúpením právom zaslúžili Karolína Malčeková (II. kategória - próza) a Nela Ridžoňová (III. kategória - poézia),“ povedal v rámci celkového zhodnotenia umeleckej úrovne predsedu poroty Mgr. art. Cyril Páriš.

V rámci súťaží jednotlivých kategórií absolvovali recitátori s členmi poroty workshopy a rozborové semináre.

„Veríme, že odporúčanie na postup do regionálneho kola z 2. a 3. miesta bude mať priaznivý motivačný účinok pre recitátorov v rámci udržateľnosti umeleckého prednesu v okrese Poltár. Zároveň ďakujeme všetkým recitátorom za účasť v na-

šom okresnom kole,“ prezradila metodička pre umelecký prednes Mgr. Milada Bolyošová z Novohradského osvetového strediska Lučenec.

Recitátorom blahoželáme a postupujúcim držíme palce v regionálnom kole 70. ročníka Hviezdoslavovho Kubína, ktoré sa uskutoční **11. apríla 2024 v Lučenci**.

Vyhlasovateľom, odborným garantom a hlavným finančným partnerom súťaže je Národné osvetové centrum z poverenia Ministerstva kultúry SR a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Poznámka

Fotogalérie zo všetkých kategórií sú zverejnené na facebookovej stránke: Novohradské osvetové stredisko.

Text: Ján Šnúrik

Foto: Július Imrovič

Lučenčanka Jarmila Balážová bola za rozvoj knižovníctva ocenená pamätným listom

Pri príležitosti Dňa knihovníkov sedem knihovníčok Banskobystrického kraja si 20. marca 2024 v Krajskej knižnici Eudovíta Štúra vo Zvolene prebralo pamätne listy za rozvoj knižovníctva v rámci svojej obce, mesta či regiónu. Ocenenia im odovzdal vedúci oddelenia kultúry a cestovného ruchu Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK) Mgr. Peter Černek. Za prínos v oblasti poskytovania knižnično-informačných služieb, vzdelávania, výchovy, zabezpečovania informačnej a komunitnej funkcie knižníc bola v tento deň ocenená aj Jarmila Balážová, ktorá pracuje ako knihovníčka na oddelení pre deti a mládež v Novohradskej knižnici od roku 2016. Počas celého času svojho pôsobenia sa naplno odovzdala krásnej a tvorivej práci s deťmi, kde naplno využila svoje viac ako 30-ročné skúsenosti, ktoré nadobudla ako učiteľka materskej školy. Je stabilnou súčasťou Novohradskej knižnice v Lučenci.

Jarmila Balážová si preberá pamätný list z rúk Mgr. Petra Černeka. Vpravo je podpredseda BBSK Mgr. Mikuláš Pál.

„Čo sa týka ocenenia, bola som milo prekvapená, že ma pani riaditeľka a kolektív na ocenenie nominovali. Vnímam to ako zadosťučinenie môjho doterajšieho pôsobenia v knižnici. Prácu, ktorú vykonávam, mám naozaj rada, pretože úzko súvisí s mojou bývalou profesiou učiteľky. Pracovala som ako učiteľka 31 rokov a v knižnici sa snažím zúžitkovať všetky moje praktické skú-

senosti z práce s deťmi a mládežou. Som vďačná aj za to, že na oddelení literatúry pre deti sme zohratý tím, vzájomne sa dopĺňame v nápadoch a stále niečo nové vymýšľame. Ako učiteľka som bola mestom Lučenec ocenená dvakrát, o to viac si vážim ocenenie v rámci BBSK, ktoré som získala ako knihovníčka,“ povedala Jarmila Balážová.

Text: Ján Šnúrik

Foto: Milan Alberti ml.

Novohradské osvetové stredisko (NOS) Lučenec v rámci monitoringu kolektívov a jednotlivcov záujmovej umeleckej činnosti v Novohrade a Malohonte uvádza cyklus Predstavujeme hráčov na heligónke:

„Zvyknem si zahrať spoločne so synom Matúšom, ktorému to ide už naozaj veľmi dobre“

Miroslav Kubiček a heligónka

Tentokrát vám v našom mesačníku REKUS predstavujeme heligonkára, 42-ročného Miroslava Kubička. Jeho rodným mestom je Lučenec, kde sa dňa 25. februára 1982 narodil a vyrastal v obci Podrečany. Základné vzdelanie postupne získal na Základnej škole v Podrečanoch (1. – 3. ročník/1988 – 1991). Neskôr pokračoval v štúdiu na Základnej škole v Lovinobani (4. – 8. ročník/1991 – 1996). Strednú školu na Gymnáziu Boženy Slančíkovej Timravy v Lučenci (1996 – 2000) ukončil maturitou v roku 2000. Vysokoškolské vzdelanie získal v odbore Aplikovaná informatika na Fakulte riadenia a informatiky Žilinskej univerzity v Žiline v rokoch 2000 – 2005. Promoval v roku 2005.

Ste informatik, pracujete v Podrečanoch ako programátor?

Po ukončení vysokoškolského štúdia som sa v ten istý rok zamestnal na pozícii programátor vo firme Softip v Banskej Bystrici, kde som aj nejaké obdobie s rodinou býval. Po trinástich rokoch strávených v Banskej Bystrici sme sa opäť vrátili bývať do rodných Podrečian, no svojej spoločnosti som aj naďalej verný. Pracujem z domu, ako domácky zamestnanec. Takmer od začiatku pracovného pomeru pracujem na projekte dodávky informačného systému pre dôchodkové správčovské spoločnosti v Českej republike, aktuálne ako JAVA programátor špecialista.

Heligónka je jedným z najobľúbenejších ľudových nástrojov. Hovorí sa, že heligónka je nádherným odkazom predkov, dychom histórie, dušou ľudových piesní. Aké boli vaše začiatky s hrou na hudobných nástrojoch?

K hre na hudobných nástrojoch som sa dostával ako samouk, keďže v rodine nebol nikto, kto by na nejakých nástrojoch hrával. Učil som sa hrať aj na syntetizátore – keyboarde (elektronický klávesový nástroj, poz. red.), na ktorom si hrávam aj dnes. K hre na heligónke som sa dostal, až keď som mal 20 rokov. Od susedov sa zvykli po večeroch alebo aj na oslavách ozývať tóny heligónky. Tento krásny zvuk a spôsob hry ma už ako malého chlapca veľmi zaujal, a tak som to chcel časom aj skúsiť. Dvadsaťročnému mi rodičia kúpili od susedov prvú staršiu bakelitovú heligónku značky Favorit. Začal som sa učiť prvé melódie. Ako zdroj inšpirácie a učenia mi slúžili hlavne nahrávky heligonárkov. Na promócie v roku 2005 som dostal do daru novú drevenú heligónku od výrobcu heligoniek Ladislava Duraja. S touto heligónkou som sa prvýkrát v roku 2005 alebo 2006 zúčastnil heligonárskeho podujatia v obci Budiná a odvtedy sa zúčastňujem

prehliadky sólistov s názvom Heligónky na Budinej pravidelne, občas aj s titulom majster heligonkár. Postupne som na heligonkárskych podujatiach sledoval ostatných hráčov a keď sa mi páčila nejaká cifra, prípadne hra na basovej strane, tak som sa ju snažil pochopiť a zapracovať do svojej hry. Najväčšiu váhu som sa vždy snažil a snažím dávať na harmóniu, teda basový a akordový doprovod a následne do toho aj nejakú peknú cifričku.

Platí aj u vás príslovie „jablko od stromu d'aleko nepadne“?

Vzhľadom na to, že syn Matúš a aj dcéra Alžbeta chodia do základnej umeleckej školy na hudobný nástroj husle, tak som sa im v počiatkoch snažil pomáhať a tým som sa trochu naučil hrať na husle. A keď mám viac času, tak si zvyknem niečo pre seba aj zahrať, prípadne si zahrám spoločne so synom Matúšom, ktorému to ide už naozaj veľmi dobre.

Vyberáme z účasti Miroslava Kubička na:

- **prehliadkach heligonkárov:** Kokava nad Rimavicou, Cinobaňa (pravidelne), Korytárky, Podkriváň, Kotmanová, Budiná,
- **festivaloch:** Medzinárodný Novohradský folklórny festival – Lučenec, folklórny festival Koliesko – Kokava nad Rimavicou.

Akej činnosti sa súčasne venujete? S ktorým folklórnym súborom najčastejšie spolupracujete?

Aktuálne vystupujem spoločne s folklórnym súborom Ipeľ ako heligonkár. Zúčastňujeme sa vystúpení nielen v okolí regiónu, aj v zahraničí: v Srbsku, Českej republike a Maďarsku. A ako jednotlivec vystupujem na rôznych mestských a obecných akciách, heligonkárskych podujatiach, rodných oslavách, odobierkach a svadbách.

Text: Bc. Mialan Gabera
Foto: archív Miroslava Kubička

Poznámka

V najnovšom Slovníku súčasného slovenského jazyka (2. zväzok, písm. h – l, 2011) sa v súvislosti s pomenovaním hráča na diatonickú ťahaciu harmoniku heligónku uvádza dvojtvar heligonkár aj heligónkár (s dvoma dlhými slabikami po sebe).

Vít'azom súťaže MLÁDEŽ SPIEVA sa stal detský spevácky zbor Krištálik z Poltára

Sálu krásne zrekonštruovaného Kultúrneho domu v Poltári, ktorý miestna samospráva ukončila v lete roku 2021, zaplnilo 6. marca 2024 takmer sto detí z okresov Lučenec, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš a Poltár.

Organizátori z Novohradského osvetového strediska a mesta Poltár pripravili pre štyri detské a mládežnícke spevácke zbory regionálne kolo 52. ročníka celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky pod názvom **MLÁDEŽ SPIEVA**.

Spevácke podujatie otvoril riaditeľ Novohradského osvetového strediska Mgr. Stanislav Spišiak: „*Za organizátora vás srdečne vítam a prajem všetkým krásny umelecký zážitok. Ako sa hovorí, dnes budete víťazmi všetci. Ďakujem členkám poroty, že prijali pozvanie na hodnotenie zborov našej regionálnej súťaže. Želám vám, aby ste mali veľmi ťažké rozhodovanie a aby ste sa potrápili, pretože to znamená, že úroveň a kvalita bola veľmi dobrá a vyrovnaná. Správne rozhodnite.*“ Za mesto Poltár privítala v kultúrnom dome účastníkov podujatia Karin Janišová.

Na kvalitu a šikovnosť členov z detského speváckeho zboru Campanella, detského speváckeho zboru Krištálik, detského speváckeho zboru Superar a detského speváckeho zboru Nádej pozorne dohliadali členky poroty PaedDr. Katarína Koreňová, AetD. (zbornajsterka, pedagogička, korepetítorka, hudobná skladateľka), Mgr. art. Veronika Veverková (zbornajsterka, vysokoškolská pedagogička) pod vedením predsedníčky poroty Mgr., aet.et MgA. Olgy Bystrianskej, AetD. (zbornajsterka, pedagogička, členka poradného zboru Národného osvetového centra pre zborový spev). Na pódiu počas súťaže odznelo 33 skladieb rozličného charakteru slovenských a zahraničných autorov.

Novohradské osvetové stredisko udelilo ocenenia len za strieborné a zlaté pásma. To znamenalo, že nikto nespieval v bronzovom pásme.

- Diplom a plaketa za umiestnenie v striebornom pásme boli odovzdané **detskému speváckemu zboru Campanella** (pôsobí pri Cirkevnej základnej umeleckej škole Lučenec na jej elokovanom pracovisku v Brezničke, dirigentkou je Terézia Kelementová).

- Diplom a plaketu za umiestnenie v striebornom pásme získal **detský spevácky zbor Superar** pri Základnej škole Námestie A. H. Škultétyho Veľký Krtíš (vznikol v roku 2009,

dirigentkou je Izabela Bayerová, korepetítorka – Michaela Kováčová).

- Diplom a plaketa za umiestnenie v striebornom pásme boli odovzdané **detskému speváckemu zboru Nádej** pri ZUŠ v Rimavskej Sobote, ktorý vedie od roku 1995 Jana Dobrocká. Korepetítorkou zboru je Viktória Kubaliak Nováková.

- Umiestnením v **zlatom pásme** a víťazom súťaže sa stal **detský spevácky zbor Krištálik** pri ZUŠ Poltár (reprezentuje s rôznymi dlhými prestávkami od roku 1997, dirigentkou zboru je Mária Sihelská, korepetítorka Katarína Kubaliaková). „*Na dnešnú súťaž sme išli s cieľom odmeniť sa deťom za ich prácu. Ešte nikde okrem našich koncertov neúčinkovali, takže si mohli navštíviť repertoár odspievať aj*

pred inými a zároveň aj počet iné kolektívy. Naš program sme tvorili od začiatku aktuálneho školského roka. Pesničky nám postupne pribúdali. Už teraz viem, že ich to veľmi zaujalo. Zo záverečného vyhodnotenia sa boli veľmi a príjemne prekvapení. Keďže mám v zbere maličkých detí (od 4 do 10 rokov), tak som nečakala umiestnenie v zlatom pásme. Áno, viem, sú šikovní, majú veľkú podporu od rodičov a určite sme nečakali, že postúpime do krajského kola,“ prezradila dirigentka detského speváckeho zboru Krištálik pri ZUŠ Poltár Mgr. art. Mária Sihelská. Krištálik zároveň postupuje na krajské kolo súťaže Mládež spieva, ktoré sa uskutoční v Robotníckom dome Banská Bystrica.

Regionálne kolo 52. ročníka celoštátnej postupovej súťaže organizovali: Novohradské osvetové stredisko, mesto Poltár. Vyhlasovateľom a odborným garantom je Národné osvetové centrum. Postupová súťaž sa uskutočnila s finančnou podporou BBSK.

Poznámka

Video a fotogalérie sú zverejnené na facebooku: Novohradské osvetové stredisko <https://www.facebook.com/novohradskaosveta>

Text a foto: Ján Šnúrik

Do regionálneho kola postupovej súťaže sa zapojilo 28 výtvarníkov

V netradičný posledný februárový deň 29. februára 2024 zorganizovalo Novohradské osvetové stredisko v spolupráci s Novohradským múzeom a galériou v Lučenci regionálne kolo 61. ročníka celoštátnej postupovej súťaže a výstavy neprofesionálnej výtvarnej tvorby pod názvom **Výtvarné spektrum** (je jedinečným podujatím, ktoré poskytuje amatérskym výtvarníkom priestor na prezentáciu a vzájomnú konfrontáciu výsledkov vlastnej výtvarnej tvorby).

Výtvarné spektrum ako vrcholné podujatie svojho druhu na Slovensku podporuje rozvoj neprofesionálnej výtvarnej tvorby v celej jej žánrovej rozmanitosti: v kresbe, grafike, maľbe, plastike, úžitkovej tvorbe, ale neobchádza ani práce intermediálneho charakteru. Vyhľadáva a podporuje nové výrazné talenty.

Lučenecké zastúpenie na tejto súťažnej prehliadke je už tradične výrazne neprehliadnuteľné, čoho dôkazom je aj kolekcia diel miestnych výtvarníkov prezentovaná v priestoroch Novohradského múzea a galérie (Námestie Kubínyho č. 38/3, Lučenec). Vystavené diela od 29. 2. do 17. 3. 2024 ponúkli pomerne bohatý výber predovšetkým maliarskych realizácií, ale zastúpená bola aj kresba a grafika. Vystavené maľby prezentovali bohaté možnosti maliarskeho výrazu v rozpätí od popisného realizmu až po štylizáciu prostredia či abstrakciu. Zastúpená bola analýza fotografickej predlohy, bezprostredná reflexia človeka alebo krajiny, dekoratívne zhodnotenie prírodných a figurálnych motívov či vizualizácia vnútorného prežívania podnetov, pocitov a radostí či starostí života.

V rámci podujatia sa v úvode uskutočnil s výtvarníkmi rozborový seminár a neskôr prebehlo otvorenie výstavy. Do súťaže sa zapojilo 28 výtvarníkov s 88 prácami. Porota navrhla na ocenenie nasledovných výtvarníkov:

Gabriel Kurák (A. kategória – maľba) II. veková skupina. Diela: 1. Imaginárni kamaráti – Tanečnice, 2. Imaginárni kamaráti – Na koncerte

Jolana Kemeniková (A. kategória – maľba) II. veková skupina. Diela: 1. Kostol na vršku, 2. Krajinka, 3. Nechaj nás ísť

Ivana Lekárová

Diela: 1. Srdce chaosu, 2. Stratený raj, 3. Pie-seň vetra, 4. Závoj prírody

Čestné uznanie:

Pavel Ožďáni - 1. Dych lesa, 2. Pokoj

Adela Balázsová - 1. Kristiánovi od naďmamy, 2. Simonkovi od naďmamy

Mirolava Cabanová - 1. Teatro colorato, 2. Za súmraku, 3. Zádumčivo

Danica Pružincová - 1. Dom tety Žofky vo Veľkom Bánhédeši, 2. Svetielko

Tímea Mihalidesová - 1. Borisove ruky, 2. Boris Novák náš Csontváry

Milan Berky - 1. Babička

Margita Janštová - 1. Na Podpoľaní, 2. Ma-ma

„Autori zvládli realizáciu výtvarného problému na rôznej úrovni zručností, schopností, v rôznych vonkajších a vnútorných podmienkach tvorby, no nepochybne s nevyhnutnou mierou entuziazmu, nadšenia a tvorivej vášne, ktorej výsledky máme možnosť vidieť na tomto mieste. Množstvo zasťupených nadšencov výtvarného umenia svedčí o zmysluplnosti tohto podujatia a svedčí o optimizme aj do budúcnosti. Záujem o umenie, umeleckú tvorbu naďalej pretrvávajú a tvorcom prináša mnoho pozitívnych zážitkov a pocitov,“ povedal na vernisáži výstavy akademický maliar prof. doc. Štefan Balázs, ArtD.

Vyhlasovateľom, odborným garantom a hlavným finančným partnerom je Národné osvetové centrum z poverenia Ministerstva kultúry SR.

Text: Ján Šnúrik

Foto: Viktória Poliačiková

Katarína Fodorová

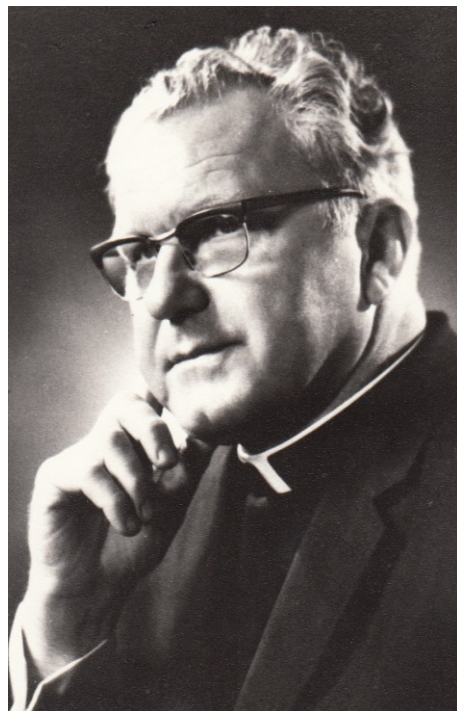
Akademická maliarka, grafička, ilustrátorka a dizajnérka **Katarína Fodorová** sa narodila 28. 3. 1959 v Lučenci. Jej prvý profesionálny kontakt s výtvarným umením sa viaže k lučenskej Ľudovej škole umenia, kde naberala potrebné zručnosti i skúsenosti pod odborným vedením učiteľov Petra Reipricha a Jely Hojtelovej. Pomocnú ruku jej podali aj takí významní lučenský maliari, akými boli Július Szabó a Béla Bacskai. V r. 1974 – 78 študovala na gymnáziu s vyučovacím jazykom maďarským vo Fiľakove, maturovala v triede Jánoša Kálosiho. Svoje študijné snaženia zavŕšila v r. 1984 na Vysokej škole výtvarných umení (VŠVU) v Bratislave v triede prof. Oresta Dubaya.

Po ukončení gymnázia vo Fiľakove ju prijali na VŠVU v Bratislave na odbor voľnej grafiky a knižnej ilustrácie. Prvé dva roky boli prípravné, kresba a maľba – realistické štúdie: zátišie, portrét, figúra a akt – bol to remeselný základ. Od tretieho ročníka študovala voľnú grafiku u profesora Oresta Dubaya. Mala možnosť vyskúšať si aj grafické techniky od litografie, linoryt, drevoryt až po hĺbkotlač: lept a mezzotinto. V tom čase sa zaoberala hlavne hĺbkotlačou, inšpirovala ju pritom tvorba českého grafika Jiřího Anderle, maľby nemeckých expresionistov, ako aj Francisa Bacona a Paula Kleea.

Po ukončení štúdia na VŠVU začali spolu s manželom Milanom Machajdíkom (študoval grafický dizajn) pracovať ako výtvarníci v slobodnom povolání. Po čase sa začala zaoberať maľbou, lebo grafika ako výrazový prostriedok jej pripadala málo spontánna, málo expresívna. Vtedy sa začalo jej obdobie akvarelov a tempier veľkých rozmerov. Vždy ju zaujímala ľudská tvár, figúra. V jej maľbách sa často objavujú expresívne štylizované postavy alebo tváre mužov, žien či zvierat. Sú to „psychologické portréty“, ktoré odzrkadľujú pocity, pohnútky, stavy, vzťahy, zápasy, vznikajúce väčšinou na základe osobných zážitkov.

Katarína Fodorová sa zúčastnila na mnohých výstavách v Bratislave, Dunajskej Strede, Novohradskej galérii v Lučenci, Varšave, Mníchove a i. Asi v polovici 80-tych rokov sa vďaka náhode zoznámila s jedným z prvých počítačov Apple na Slovensku. Zaujalo ju toto nové médium a neskôr sa aj pod vplyvom tohto „stretnutia“ začala zaoberať s počítačovou grafikou a grafickým dizajnom. Od r. 1997 pracovala ako grafický dizajnér v TV Markíza, Agentúre Zachar a v Slovenskej televízii.

Akademická maliarka Katarína Fodorová zomrela na ťažkú chorobu 15. 11. 2009 v Bratislave, pochovaná je na cintoríne v Bratislave – Rusovciach.

Imrich Gabriel Fuzy

Rímskokatolícky kňaz, mecén slovenskej kultúry v exile **Imrich Gabriel Fuzy** sa narodil 24. 3. 1914 v Kokave nad Rimavicou, okres Poltár. Ľudovú školu vychodil v Hnúšti, meštiansku školu v Kokave nad Rimavicou. V r. 1928 – 32 študoval na gymnáziách v Rimavskej Sobote a Rožňave, kde zmaturoval. V r. 1932 – 36 vyštudoval Teologický seminár v Banskej Bystrici. Za rímskokatolíckeho kňaza ho v r. 1936 vysvätil banskobystrický biskup Marián Blaha.

Medzi jeho prvé pastoračné pôsobiská patrili Vrútky, Vyhne a Nitrianske Pravno. V r. 1942 – 44 bol vojenským duchovným Slovenskej armády na Východnom fronte a v Rumunsku. V r. 1944 – 45 nasledovala jeho internácia v nemeckom zajateckom tábore Kaisersteinbruch neďaleko Viedne. V r. 1945 sa vrátil na Slovensko a pôsobil ako kaplán v Novej Bani.

Pre jeho vlastenecké postoje ho v r. 1945 – 47 viackrát vyšetrovali a väznili v Žiline, Martine, Prahe či v Plzni. Po prepustení z posledného väzenia ho úrady prideliili do oblasti Sudetov v západných Čechách, kde potom svoju pastoračnú činnosť vykonával medzi slovenskými robotníkmi v Aši, Chebe, Mariánskych Láznach a v Plzni.

Dňa 27. 2. 1948 ilegálne opúšťa Slovensko. V Budapešti ho prijal kardinál József Mindszenty, s pomocou ktorého získal doklady na cestu do Viedne. V Rakúsku krátko pobudol v utečeneckom tábore v Lenzingu. Na základe odporúčania slovenského kňaza Františka Kurtha z Windsoru a na pozvanie Štefana Novosadlíka 5. 10. 1949 šťastne docestoval loďou z nemeckého prístavu Brémy do kanadského prístavu Halifax.

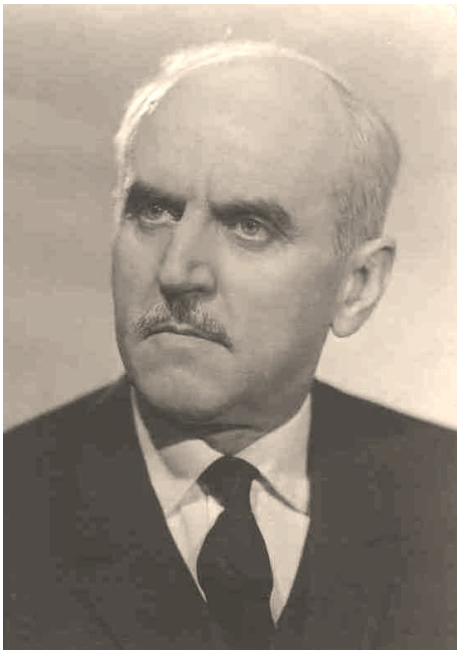
V Kanade najprv pôsobil v mestách Windsor, Alviston, Glencoe a Toronto. Dňa 11. 10. 1950 prevzal správu slovenskej Farnosti sv. Cyrila a Metoda v meste Hamilton a tu pôsobil ako farár plných 50 rokov do 1. 11. 2000. V r. 1951 sa pričínil o zakúpenie kostolnej budovy, ktorá bola prestavaná na farský chrám vierozvestcov sv. Cyrila a sv. Metoda. Tento kostol sa stal národnou svätyňou Slovákov žijúcich v Kanade. V letnej záhrade kostola Imrich Fuzy prijal popredných slovenských duchovných predstaviteľov: kardinál Jozef Tomko, kardinál Ján Chryzostom Korec, biskupi Rudolf Baláž, František Tondra a i. Pre spoločenské podujatia Slovákov zakúpil pozemok, dnes po celej Kanade známy ako Bratislavský park.

Jeho ďalšou aktivitou bola pomoc novým emigrantom, najmä po r. 1968, ktorým pomáhal pri hľadaní si novej práce. V r. 1998 sa zaslúžil o postavenie a posvätenie obnoveného slovenského kríža (vysokého 5 metrov) na známom pútnickom mieste v Midlande. Na kríži je aj slovenský nápis: „Za Boha a národ“. Na toto pútnické miesto každoročne prichádza vyše 600 000 pútnikov.

Napísal niekoľko náboženských kníh: *Srdce večnej lásky* (Rím, 1980), *Môj priateľ*, (Hamilton, 1985). Pravidelne prispieval do časopisu Kanadský Slovák. V r. 1999 vyšla o ňom vo vydavateľstve Serafín v Bratislave monografia pod názvom „*Father Imrich Fuzy*“, ktorú napísali Terézia Michalová a Peter Cabada. Jeho životným krédom bolo: „Pomáhaj chudobným, bohatí si aj sami pomôžu“.

Father Imrich Gabriel Fuzy zomrel 14. 2. 2004 krátko pred svojimi 90. narodeninami v meste Hamilton v Kanade a tu je aj pochovaný.

Text: PhDr. František Mihály, DiS. art.

Eugen Jóna

Jazykovedec, historik slovenského jazyka, stredoškolský i vysokoškolský učiteľ **PhDr. Eugen Jóna, CSc.** sa narodil 20. 2. 1909 v obci Veľká Suchá, dnes Hrnčiariska Ves v okrese Rimavská Sobota. Ľudovú školu navštevoval v Brezničke a Hradišti, maturoval v r. 1928 na gymnáziu v Lučenci, v triede Jozefa Janka. V r. 1928 – 32 študoval jazyky český, slovenský a francúzsky na Filozofickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. Navštevoval prednášky profesorov: Miloš Weingart, Jaroslav Vlček, František Xaver Šalda, Jan Mukařovský a i.

V r. 1934 nastúpil ako stredoškolský učiteľ na gymnázium do Martina, kde bol po vojne v r. 1945 – 50 referentom jazykového odboru Matice slovenskej. Svoju ďalšiu profesionálnu kariéru delil medzi vedecké ústavy a školstvo. V r. 1950 – 53 bol vedeckým pracovníkom Jazykovedného ústavu SAV v Bratislave a v r. 1953 – 60 vysokoškolským učiteľom na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave. Nadväzne v r. 1960 – 76 a v r. 1981 – 85 pôsobil ako vedecký pracovník v Jazykovednom ústave Ľudovíta Štúra SAV v Bratislave. Na zaslúžený dôchodok odišiel v r. 1976.

Vo svojej vedecko-výskumnej práci sa venoval výskumu slovenského jazyka, dejinám slovenskej jazykovedy, dialektológii a súčasnému spisovnému slovenskému jazyku. Medzi jeho najvýznamnejšie monografické práce patria: *Spisovná slovenčina pre každého* (1950), *Úvod do jazykovedy* (1954), *Martin Hattala a spisovná slovenčina* (1961), *Postavy slovenskej jazykovedy v dobe Štúrovej* (1985) a i. Je spoluautorom publikácií: *Slovník spisovného jazyka slovenského* (1946 – 49), *Pravidlá slovenského pravopisu* (1953), *Slovník slovenského jazyka VI.* (1968), *Dejiny*

spisovnej slovenčiny II. (1974) a i. Svojimi článkami prispieval do časopisov Slovenská reč a Jazykovedný zborník.

PhDr. Eugen Jóna, CSc. zomrel 25. 11. 2004 v Bratislave, kde je pochovaný na cintoríne Vrakuňa (predtým Ružinov).

Ľudovít Medvecký

Politik, národohospodár, bankár, právnik **JUDr. Ľudovít Medvecký** sa narodil 28. 7. 1878 vo Zvolene. Ľudovú školu navštevoval v rodnom Zvolene, maturoval v r. 1895 na gymnáziu v Bratislave. V r. 1895 – 99 študoval právo na univerzitách v Lipsku a Budapešti, v r. 1899 získal titul JUDr. Po ukončení štúdií sa nakrátko usadil v Budapešti, kde fungoval ako advokátsky koncipient. Od r. 1903 bol advokátom vo Zvolene, počas prvej svetovej vojny dôstojníkom vojenského zásobovacieho skladu rakúsko-uhorskej armády v Budapešti. V r. 1909 – 13 bol členom správnej rady Ústrednej banky v Budapešti. V r. 1919 – 20 vykonával funkciu vládneho referenta pre financie na Ministerstve s plnou mocou pre správu Slovenska. Nadväzne pôsobil ako advokát a súčasne do r. 1930 ako bankový radca slovenskej filiálky Národnej banky československej v Bratislave. Po r. 1948 sa usadil v Riečkach pri Modrom Kameni.

Vyrastal v národno-vedomelom prostredí, už ako študent bol aktívny v činnosti Slovenského spolku v Budapešti. V r. 1897 bol v Martine zvolený za člena výboru Slovenskej národnej strany. Spolupracoval s Vavrom Šrobárom, Pavlom Blahom, Milanom Hodžom a i. V r. 1904 – 14 začal pod vplyvom Hodžovej ideológie vydávať Zvolenské noviny a Slovenský týždenník. V r. 1918 sa zúčastnil na prípravách založenia Slovenskej národnej rady. Slovenská národná a roľnícka strana sa v r. 1922 zlúčila do Republikánskej strany poľnohospodárskeho a roľníckeho ľudu.

Ako advokát zastupoval v rozličných procesoch predstaviteľov slovenského národného života a cirkevných činiteľov. Publikačne bol značne činný, článkami politického a hospodárskeho charakteru prispieval do Slovenskej politiky, Slovenského denníka a i. V r. 1918 – 25 bol poslancom Národného zhromaždenia v Prahe.

Spracované podľa: Biografický lexikón Slovenska 6. zv. M-N. Martin, Slovenská národná knižnica 2017, s. 338 – 339.

Jeho vnučka Taťjana Medvecká (*1953) vyštudovala DAMU v Prahe, od r. 1975 pôsobí ako herečka činoherného súboru Národného divadla v Prahe.

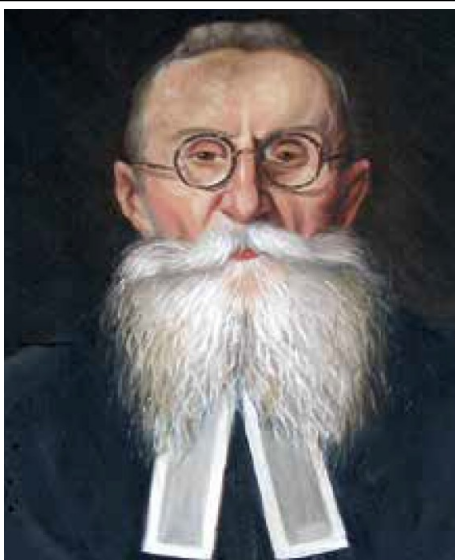
JUDr. Ľudovít Medvecký zomrel 26. 3. 1954 v Modrom Kameni, časť Riečky v okrese Veľký Krtíš. Pochovaný je na cintoríne v Modrom Kameni.

Martin Morháč

Evanjelický kňaz a biskup, kultúrno-osvetový pracovník, publicista, prekladateľ **Martin Morháč (Morhács Márton)**, pseudonym Martin Breznický, sa narodil 3. 3. 1864 v Brezničke, okres Poltár. Základné vzdelanie nadobudol v rodnej obci, do r. 1884 študoval na gymnáziu v Lučenci. Evanjelickú teológiu vyštudoval v Bratislave. Po ukončení štúdia nastúpil ako evanjelický kaplán do Békešskej Čaby (dnes Maďarsko), nadväzne pôsobil v Báčskom Petrovci, Hložanoch a Laliči (všetky obce sa dnes nachádzajú vo Vojvodine v Srbsku). V r. 1893 – 96 bol kaplánom v obci Binguľa (tiež Vojvodina, Srbsko). V r. 1896 sa vrátil do Turčianskej stolice a stal sa farárom v Mošovciach, tu v r. 1899 – 1906 vykonával aj funkciu turčianskeho seniora. Od r. 1906 až do svojej smrti pôsobil ako farár slovenskej evanjelickej a. v. cirkvi v Budapešti.

Po príchode do Budapešti organizoval všeobecno-vzdelávacie cykly prednášok, pričom sám prednášal v kultúrno-osvetových spolkoch. V r. 1920 po rozpade monarchie bol obvinený maďarskými štátnymi a cirkevnými orgánmi z velezrady a špionáže. Na základe rozkazu vojenskej polície bol 3. 5. 1920 spolu s manželkou Emíliou a dcérou internovaný do júna 1921 v tábore v Zalaegerszegu. Vďaka vplyvu slovenského podnikateľa Michala Mišuru, ktorý bol zároveň dozorcem slovenského evanjelického cirkevného zboru v Budapešti, a politikom Ľudovítovi Medveckému, Milanovi Hodžovi a Vavrovi Šrobárovi rodinu Martina Morháča maďarské orgány prepustili a skončili ich internovanie. Nakoniec až peštiansky seniorát 14. 10. 1921 uzavrel toto disciplinárne konanie a Martin Morháč sa mohol vrátiť do svojho úradu.

Martin Morháč bol aktívny najmä v duchovno-cirkevnej spisbe. Prekladal spisy Martina Luthera a ďalších nemeckých autorov. Písal homiletické práce a poviedky na náboženské motívy v časopisoch Cirkevné listy, Stráž na Sione, Svädectví víry a v Tranovskom evanjelickom kalendári. Články o výchove publikoval v časopise Rodina a škola (1900). Bol členom Muzeálnej slovenskej spoločnosti, ktorú založil Andrej Kmeť, a tak sa venoval aj národopisu. Z oblasti hornonovohradského dialektu spracoval nárečie obcí Breznička, Kalinovo, Zelené, Mlázdovo, Rovňany, Uhorské, Ozdín, Bystrička a Málinec (1906). Vydal aj Krátke dejiny evanjelickej a. v. cirkvi v Budapešti (1918). Tento článok som vypracoval s pomocou nasledovnej literatúry: Biografický lexikón Slovenska 6. zv. M-N. Martin, Slovenská národná knižnica 2017, s. 562-563, ako aj Uhorskai, P. a kol.: Evanjelici v dejinách slovenskej kultúry 2. zv. M-Z. Liptovský Mikuláš, Transcius 1997, s. 39.

Martin Morháč zomrel 12. 7. 1941 v Budapešti, kde je pochovaný na cintoríne Fiumei úti Nemzeti Panteon – parcela 35, sektor N/A, rad 13, číslo hrobu 2.

Text: PhDr. František Mihály, DiS. art.

Csemadok zorganizoval vo Fil'akove na počesť 75. výročia vzniku okresnú oslavu

Maďarský spoločenský a kultúrny zväz na Slovensku – Csemadok toho roku oslavuje 75. výročie svojho vzniku. Bol založený v Bratislave 5. marca 1949 pod názvom Kultúrny spolok československých maďarských robotníkov, odtiaľ skratka Csemadok. Postupne sa zakladali miestne spolky a organizácie po celom južnom Slovensku. V lučeneckom okrese sa medzi prvými zakladali spolky v Lučenci, Fil'akove, Mučine a v Panických Dravciach. Potom postupne pribudli aj ďalšie v Trenči, Radzovciach, Veľkej nad Ipľom, Beline, vo Fil'akovských Biskupiciach a ďalšie. V roku 1951 sa na prvej okresnej konferencii v Lučenci už zúčastnili zástupcovia 12 miestnych spolkov. Prvým predsedom okresného výboru bol zvolený Gyula Sinka, okresným tajomníkom sa stal Béla Konc.

Počas pôsobenia si zväz zmenil svoj názov niekoľkokrát. Terajší názov dostal v roku 1993. Celoštátnu organizáciu Csemadok v roku 2009 tvorilo 17 oblastných výborov, 420 základných organizácií a približne 50 tisíc členov.

V okrese Lučenec do roku 1989 fungovalo 27 základných organizácií s približne 3 tisíc členmi.

V súčasnosti v okrese Lučenec pôsobí 11 základných organizácií s približne 900 členmi a Novohradský oblastný výbor ako nadriadený orgán. V Novohrade na počesť tohto významného výročia Csemadok zorganizovali okresnú oslavu dňa 15. marca 2024 v priestoroch Mestského kultúrneho strediska vo Fil'akove.

Pred približne 150 pozvanými hosťami predniesol slávnostný prejav Vojtech Teleki z Fil'akovských Biskupíc. V prejave zhrnul bohatú činnosť organizácie v našom regióne a na záver všetkým prítomným želal, aby si aj ďalšie generácie zachovali kultúrno-spoločenskú tradíciu organizácie a vytvárali ďalšie kultúrne hodnoty maďarských občanov na Slovensku.

Text: Karol Galesík
Foto: Zoltán Schnelzer

Aktuálnu výstavu Krása chladných zbraní VI si môžete ešte pozrieť do 7. apríla

Výstavnú sezónu roku 2024 otvorilo Mestské múzeum Lučenec v historickej radnici 15. februára výstavou Krása chladných zbraní VI s podtitulom HISTÓRIA verzus SÚČASNOSŤ.

„Tému histórie nožiarstva v Štóse i súčasnej produkcie sme v šiestom pokračovaní výstavy KRÁSA CHLADNÝCH ZBRANÍ s podtitulom HISTÓRIA versus SÚČASNOSŤ vybrali aj z dôvodu, že manufaktúra WLASZLOVITS zo Štósu vyrábala nepretržite do roku 1948. Sortiment šablí, nožov určený pre armádu, políciu bol zastúpený pri každom vojakovi slúžiacom v pešej a delostreleckej posádke, ktorá sídlila v Lučenci na začiatku 20. storočia. Niektoré exponáty sme zapožičali aj od súkromných zberateľov priamo z Lučenca. Preto chceme poďakovať zberateľovi Jánovi Rumpelovi a Klubu policajnej histórie v Lučenci za ich zapožičanie,“ povedala vedúca Mestského múzea Lučenec Andrea Moravčíková.

Miestnych tvorcov reprezentuje Aladár Deme, inšpirovaný svojím starým otcom, ktorý bol kováč. Výrobe nožov sa začal venovať ako samouk od roku 2017. Chlapčenský sen sa premenil na remeselné spracovanie replík historických zbraní. Návštevníci Mestského múzea Lučenec si do 7. apríla môžu prezrieť umenie nožiarov zo Štósu: rodiny Schreiber, Otta Neumana a Eugena Diczháziho, Aladára Demeho a produkciu českej nožiarskej firmy MIKOV s neodmysliteľnou „rybičkou“.

Text: Ján Šnúrik
Foto: Filip Mózer

**Novohradské osvetové
stredisko**

3. a 17. 4. od 15:30 do 18:30
**Pokračovanie uceleného
keramického kurzu pre
začiatocníkov aj pokročilých**
pod vedením lektorky Veroniky
Kolčák (0918 491 688).

Cena kurzu: 10 eur.

Miesto: Dielnička Novohradské
osvetové stredisko (NOS),
Ulica J. Kármána, Lučenec

**6. 4. od 15:00 do 19:00 DOSky
NOSky Belopotockého
Mikuláš.** Regionálne kolo 49.
ročníka celoštátnej postupovej
súťaže a neprofesionálneho
divadla dospelých.

Miesto: Mestské kultúrne
stredisko Fiľakovo

6. 4. od 15:00 do 19:00
FEDIM 2024. Regionálne kolo
9. ročníka celoštátnej
postupovej súťaže a nepro-
fesionálneho divadla mladých.

Miesto: Mestské kultúrne
stredisko Fiľakovo

9. 4. o 14:00 Tretie zasadnutie
programovej rady
**Medzinárodného
Novohradského folklórneho
festivalu.**

Miesto NOS

10. 4. o 13:00

Deň zdravia so seniormi.

Miesto: Slovenský Červený
kríž, územný spolok Lučenec
(Ulica zvolenská 27)

10.4. od 15:30 do 18:30
Kreslenie pravou hemisférou
pod vedením lektorky Veroniky
Kolčák (0918 491 688).

Cena kurzu: 10 eur.

Miesto: Dielnička NOS
Lučenec

**11. 4. Hviezdoslavov Kubín
2024.** Regionálna súťažná
prehliadka v umeleckom
prednese poézie a prózy:

I. – IV. kategória.

Miesto: NOS

12. 4. AMFO. Regionálne kolo
celoštátnej súťažnej postupovej
výstavy neprofesionálnej
fotografie.

Rozborový seminár o 15:00.

Vernisáž výstavy o 17:00.

Miesto: Radnica Lučenec

16.-17. 4. Tompa Mihály.
Regionálna súťaž v umeleckom
prednese poézie a prózy
v maďarskom jazyku.
Miesto: Lučenec

24. 4. od 15:30 do 18:30
**Výroba samozavlažovacej
nádoby Ollo** pod vedením
lektorky Veroniky Kolčák
(0918 491 688).

Cena kurzu: 20 eur

Miesto: Dielnička NOS
Lučenec

26. 4. od 10:00 Deň Zeme.

Dopad textilného priemyslu na
našu planétu. Sála NOS (účasť je
potrebné dopredu nahlásiť, keďže
je sála už takmer zaplnená).

Miesto: NOS

**27. 4. od 9:00 Jar na farme –
Furmanské preteky.**

Miesto: Školské hospodárstvo
Ladovo

28. 4. o 18:00 Pavol Hammel a
skupina Prúdy vyrážajú na turné
pod názvom: PAVOL
HAMMEL & PRÚDY
- 60 ROKOV LEGENDY

Vstupenky: www.ticketportal.sk

Miesto: Reduta/Dvorana,
Ulica Vajanského 2, Lučenec

**29. 4. o 15:30 Stretnutie
členov literárneho klubu
V.L.A.S.** (vreckové letisko
autorských snov) pod vedením
lektorky, spisovateľky Hany
Koškovej. Ponúkame príležitosť
pre každého, kto píše alebo iba
uvažuje o písaní. Ponúkame
priestor na prezentáciu svojej
tvorby a podporujeme
nadšencov literárneho umenia
v ich záľube písať či snahe sa
umelecky rozvíjať.

Miesto: NOS

Novohradská knižnica

**10. 4. o 15:30 Popoludnie
s poéziou.** V čítarni oddelenia
beletrie sa bude konať
pre verejnosť posedenie,
na ktorom sa bude čítať poézia
s knihovníčkou. Budeme
sa rozprávať o zabudnutých
autoroch.

**16. 4. o 10:00 S úctou
k šedinám.** Prezentácia nových
kníh z Fondu knižnice aj
s výkladom knihovníčky
vo vybranom DSS. Rozprávať
budeme o obľúbených
autorkách románov pre ženy.

**17. 4. o 15:30 Apríl - mesiac
lesov.** Beseda s knihovníčkou
z oddelenia náučnej literatúry
na tému - *Fauna a flóra na
Slovensku*. Zaujímavá téma
bude spestrená výberom kníh
z nášho fondu.

**Novohradské múzeum
a galéria**

**21. 3. – 5. 5. Výstava Dušan
Krnáč – ANTICOMICS (pred
a po...).** Výstava predstavuje
prierez tvorby Dušana Krnáča
v rôznych výtvarných polohách.
Miesto: Novohradské múzeum
a galéria, Nám. Kubínyiho 38/3,
Lučenec

14. 4. od 14:00 do 17:00
Svetový deň umenia v NMG.
Deň umenia v Novohradskom
múzeu a galérii - oslava umenia,
talentu a tvorivosti.

Miesto: Novohradské múzeum
a galéria, Nám. Kubínyiho 38/3,
Lučenec

**10. 4. o 16:30 Beseda
s Dušanom Krnáčom.**
Miesto: Novohradské múzeum
a galéria, Nám. Kubínyiho 38/3,
Lučenec

Mesto Lučenec

**2. 4. o 18:00 Svetový deň
povedomia o autizme.** Mesto
Lučenec, LUKUS, Som
Človekom OZ, In Network
Slovakia, n.o. a HANS OZ vás
požívajú na Svetový deň
povedomia o autizme v meste
Lučenec. Symbolikou tohto dňa
je modrá farba, preto je vítané,
ak sa oblečiete do modrej farby.
Podujatie sa uskutoční za
každého počasia.

Miesto: Synagóga Lučenec

**13. 4. Od 10:00 Klubová
výstava kólií a šeltií.** Mesto
Lučenec, Klub chovateľov kólií
a šeltií a Únia kynologických
klubov požívajú všetkých
milovníkov psov užiť si túto
populárnu výstavu.

Miesto: Mestský park Lučenec

30. 4. o 17:00 Stavanie mája.
Mesto Lučenec vás požíva na
podujatie pre rodičov s deťmi,
ktoré sa uskutoční na tradičnom
mieste. Pri tejto príležitosti
vystúpi DFS Radosť.
Miesto: pred Divadlom B. S.
Timravy, Námestie republiky
Lučenec

**Rozpočtová organizácia
LUKUS**

**2.4. o 17:00 Diskusia na tému
- podvody.** Beseda je zameraná
pre seniorov na krádeže
bankovej identity, finančné
podvody na internete. OZ
Preventisti 21.
Miesto: Radnica Lučenec

**4. 4. o 18:00 Obyčajnosti tour,
koncert Jana Kirschner**
Miesto: Synagóga Lučenec

**10.4. o 16:00 Jarný koncert
miešaného speváckeho zboru
Ozvena**

Miesto: Synagóga Lučenec

**12. 4. o 17:00 AMFO 2024.
Vernisáž výstavy fotografií**
Miesto: Radnica
Lučenec/výstavná sieň

**18.4. o 17:00 Diskusný večer
v radnici s Jurajom Buzalkom**
na tému: Postsediaci -
predstavenie knihy a diskusia.
Miesto: Radnica
Lučenec/výstavná sieň

**23. 4. o 17:00 Diskusný večer
v radnici – Grigorijs
Mesežnikov na tému:**
Aktuálna politická situácia na
Slovensku.

Miesto: Radnica Lučenec/radná
sála, Ulica Dr. Herza č. 1,
Lučenec

**25.4. o 19:00 Violončelový
koncert Jan Bogdan - Sólo
tour** - osemnásobný držiteľ
ocenenia Talent Novej Európy.
Miesto: Synagóga Lučenec

**30.4. o 17:00 Vivat Scientia!
Nech žije veda!**
Prednáška SAV.
Miesto: Radnica Lučenec
/radná sála

**Významné podujatia
vo Fiľakove**

**1. 4. od 10:30 Palócka Veľká
noc na Fiľakovskom hrade.**
Pre návštevníkov je pripravený
bohatý folklórny program,
v ktorom vystúpi folklórny
súbor Palóc z mesta Szécsény,
folklórny a divadelný súbor
Dubkáčik z Buzitky, Gergely
Agócs a jeho ľudová hudba,
spevácka skupina Foncsik,
detský folklórny súbor Jánošík
a detský folklórny súbor
Szederinke.

Miesto: Hradný
areál/Fiľakovský hrad

6. 4. o 10:00 DOSky NOSky.
Regionálna postupová súťaž a
prehliadka neprofesionálneho
divadla dospelých a FEDIM,
regionálna prehliadka
činoherného divadla mladých.
Organizátor: Novohradské
osvetové stredisko Lučenec.
Miesto a spoluorganizátor:
Mestské kultúrne stredisko vo
Fiľakove.

16. 4. o 18:00 Szent Péter esernyője (Dázdnik Svätého Petra). Divadelné predstavenie divadla Zenthe Ferenc Színház zo Šalgótarjánú v maďarskom jazyku. Organizátor: MsKS vo Fiľakove.
Miesto: MsKS

20. 4. o 13:00 Swap oblečenia a detských hračiek, kreatívne dielne v znamení recyklácie a módna prehliadka svadobných a spoločenských šiat značky Da'Marco.
Organizátor: MsKS Fiľakovo.
Miesto: MsKS

20. 4. o 18:00 Múszaki hiba (Technická chyba) Aradi Tibor a Varga Ferenc József - večer plný humoru. Organizátor: OZ Hudba bez hraníc.
Miesto: Mestské kultúrne stredisko

25. 4. o 18:00 Piesne srdca. Arménske, židovské a slovenské piesne spracované v etno-jazzovom štýle.

Karin Sarkisjan (spev a klavír) a **Ľubomír Šamo** (husle).
Organizátor: MsKS
Miesto: Mestské kultúrne stredisko

do 5. 5. Výstava Kristíny Šuhajovej s názvom „MIMÓZA II“. Organizátor: Hradné múzeum vo Fiľakove.
Miesto: Fiľakovský hrad – Bebekova veža

do 10. 5. Výstava „Najnovšie akvizície múzea“. Organizátor: Hradné múzeum vo Fiľakove.
Miesto: Mestské vlastivedné múzeum – galéria

Miestne kultúrne stredisko v Kokave nad Rimavicou

9. 4. Výchovný koncert pre žiakov ZŠ s MŠ

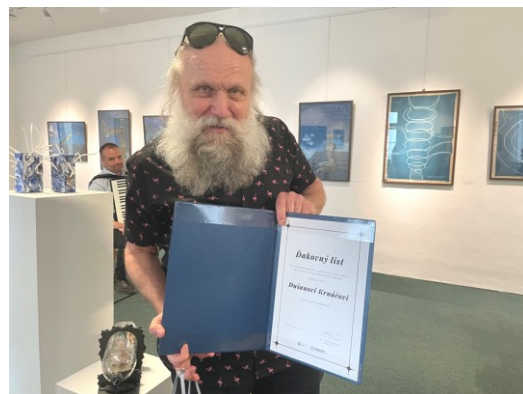
13. 4. Majstrovstvá Slovenska v pretláčaní rukou – seniory

27. 4. Stavanie mája s kultúrnym programom na námestí

Zmena programu vyhradená!

Pozvánka na výstavu Dušan Krnáč – ANTICOMICS (pred a po...)

Novohradské múzeum a galéria, kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja, vás pozýva na výstavu: **Dušan Krnáč – ANTICOMICS (pred a po...)**, ktorá prebieha od **27. marca do 5. mája 2024**. Výstava predstavuje prierez tvorby Dušana Krnáča v rôznych výtvarných polohách. Jeho hlavným konceptom je ANTICOMICS, čo sú fragmenty fiktívneho nekonečného komiksu, ako ideový a vizuálny metakoncept. Tvorí ho tri vzájomne previazané, relatívne autonómne koncepty: anticomics, minimalcomics a totalcomics.

O autorovi: Dušan Krnáč sa narodil 4. 4. 1954 v Lučenci. Ako výtvarný pedagóg pôsobil v Lučenci a vo Fiľakove. V rokoch 1986 - 1992 pracoval v Divadle J. G. Tajovského v Banskej Bystrici. V súčasnosti pôsobí v Banskej Bystrici v Záhrade – Centre nezávislej kultúry. Externe spolupracuje s mnohými profesionálnymi i neprofesionálnymi divadlami. Venuje sa maľbe, grafickému dizajnu, scénickému výtvarníctvu, je režisérom alternatívneho divadla a tiež performer. „ANTICOMICS je aj o hľadani šiesteho zmyslu, o jeho neustálej potrebe. Je to metakoncept, ktorý umožňuje využívať všetky formy a vyjadrovacie prostriedky od kresby po maľbu, koláž, závesný obraz, od objektu po inštaláciu, performanciu, animáciu, fotografiu a multimédiá. A to všetko s veľkou dávkou irónie, hlavne seabairónie,“ povedal na vernisáži Dušan Krnáč (foto). Viac o výstave:

https://nmg.sk/vystavy_cpt/dusan-krnac-anticomics-pred-a-po/

Miesto: Novohradské múzeum a galéria, Nám. Kubinyiho 38/3, Lučenec
Kurátor: Andrea Németh Bozó

Pozvánka: Dňa **10. 4. o 16:30** sa v Novohradskom múzeu a galérii uskutoční beseda s Dušanom Krnáčom.

Text a foto: Ján Šnúrik

Zdroj: Novohradské múzeum a galéria

RÓMOVIA – CIGÁNI V LUČENCI

Známy historik, publicista, bývalý pedagóg PhDr. Mgr. Jozef Drenko (82) je v našom regióne priekopníkom v zaznamenávaní miestnych dejín. Napísal a spolupracoval na vzniku viac ako 147 publikácií, na konte má aj vyše 500 odborných článkov. Hoci vyštudoval učiteľstvo telesnej výchovy a biológie, väčšinu svojho života zasvätil mapovaniu histórie, predovšetkým Novohradu. Jeho najnovšia publikácia pod názvom **RÓMOVIA – CIGÁNI V LUČENCI (historicko – etnografický náčrt)** uzrela svetlo sveta v utorok **19. marca 2024** v Komunitnom centre Lučenec na Námestí republiky v Lučenci. V rámci prezentácie Jozef Drenko (foto) pokrstil novú knihu spoločne s vedúcou oddelenia školstva, sociálnych vecí, kultúry a športu Mestského úradu Lučenec Ing. Ivanou Jasenkovou Olšagovou slákom huslí. V 212-stranovej publikácii sa viac dozviete stručne z dejín, etnografie, jazyka a antropológie Cigánov – Rómov v Lučenci od roku 1725 po súčasnosť. V druhej kapitole sa dočítate o duchovnej kultúre Cigánov – Rómov v Lučenci a v tretej kapitole píše autor o materiálnej kultúre Cigánov – Rómov.

Vydavateľom publikácie o histórii lučenských Rómov, ktorú zostavoval 30 rokov, je Jozef Drenko vlastným nákladom s finančným príspevkom Komunitného centra Lučenec a OZ Náš domov Lučenec. Nová kniha je k nahliadnutiu v kultúrnych centrách Lučenca. Objednať si ju môžete za 10 eur v Mestskom informačnom centre Lučenec. Na vydanie v týchto dňoch čakajú ďalšie tri jeho publikácie.

Text a foto: Ján Šnúrik

TIRÁŽ: REKUS – regionálny kultúrny mesačník. **Vydáva:** Novohradské osvetové stredisko (NOS), Ulica J. Kármána 2, 984 01 Lučenec, **IČO** 0045020 094. Registrovaný na Ministerstve kultúry SR. **Evidenčné číslo** EV 3991/10. **ISSN** 1338-9939. Telefón: 047/45 12 703, e-mail: rekus@noslc.sk. **Redaktor:** Ján Šnúrik a kolektív NOS. **Grafická úprava:** Renáta Adamová. **Zodpovedný:** Mgr. Stanislav Spišiak, riaditeľ Novohradského osvetového strediska Lučenec, email: noslc@noslc.sk. **Tlač:** Novohradské osvetové stredisko Lučenec, www.noslc.sk.

FB: <https://www.facebook.com/novohradskaosveta>

NEPREDAJNÉ

Autorské práva vyhradené. Ďalšie šírenie, rozmnožovanie textov, fotografií a grafiky je možné len s písomným súhlasom vydavateľa. Uzavierka materiálov do nasledujúceho čísla je v utorok do 12:00 v týždni vydania regionálneho kultúrneho mesačníka. Redakcia si vyhradzuje právo príspevkov skrátiť, redakčne upraviť alebo aj neuverejniť. Anonymné príspevky nezverejňujeme. Počas podujatí budú zhotovované foto/video dokumentácie pre propagačné účely: REKUS, web, sociálne siete (facebook, instagram). **NEPREŠLO JAZYKOVOU ÚPRAVOU!**

POZVÁNKA

JAR NA FARMĚ
FURMANSKÉ PRETEKY

Školské hospodárstvo - Ľadovo

27.4.2024
začínáme po 9:00

Spríevodný program

- preteky furmanských koní
- remeselnícky jarmok
- animácia a tvorivé dielne pre deti
- stánok Europe Direct Lučenec
- ukážky farmárskych zručností
- jazda na koči
- kynologické ukážky
- kultúrny program
- prehliadka hospodárskeho dvora
- súťaž v jedení halušiek
- prezentácia školy, študijných a učebných odborov

Kontakt : Ing. Zsolt Habodasz
 tel.: 0948 293 093
 email: habodasz.zsolt@gmail.com

pavol hammel

prúdy
Vstupné: 25 €

LUČENEC
28.4.2024
Reduta o 18.00h

vstupenky: www.ticketportal.sk

XVII

Palócka Veľká noc
na Fil'akovskom hrade
Palóc Húsvét
a Füleki Várban

VEL'KONOČNÝ
PONDELOK
1. APRÍL 2024 10:30

HÚSVÉTHÉTFŐ
2024. ÁPRILIS 1.
10:30

VSTUPNÉ NA HRAD
A NA PODUJATIE
BELÉPŐ A VÁRBA ÉS A
RENDEZVÉNYRE: 5 €
Z'AVNENÉ VSTUPNÉ
KEDVEZMÉNYES BELÉPŐ: 2,50 €
WWW.KULTURA.FILAKOVO.SK

52. ROČNÍK
CELOŠTÁTNEJ
POSTUPOVEJ SÚŤAŽE
A VÝSTAVY AMATÉRSKEJ
FOTOGRAFICKEJ TVORBY

AMFO 2024

Rozborový seminár
12. 4. 2024
o 15:00 hod.
Radnica Lučenec

Vernisáž výstavy
12. 4. 2024
o 17:00 hod.
Radnica Lučenec

12. 4. - 28. 4. 2024
Lučenec
Radnica
www.nosl.sk

